

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂȘCĂ-CULTURALĂ
ORGAN OFICIAL AL EPĂRHHIEI ORTODOXE ROMĂNE A ARADULUI

ABONAMENT DUMINECĂ
REDACȚIA ȘI ADMINISTRACȚIA
ARAD, STR. EMINESCU 18

DIRECTOR:
Icon. Staur. Dr. GH. CIUHANU

ABONAMENTE:
Pentru 1 an . . . lei 300
Pentru 6 luni . . . lei 150

„Ortodoxi... neuniți”

În colidlanul „Gazeta de Vest” din Oradea s'a încirș de câteva săptămâni o polemică ortodoxă-uniță între pâr. Dr. Șt. Munteanu, rectorul Academiei roaștre teologice de acolo, deoparte, și între trei preoști uniți, de altă parte. Prilejul pentru polemică l-a dat faptul că la inaugurarea casei legionarilor din Oradea, preoștii celor două biserici românești au servit sepaarat, deși se credea, că curentul legionar va reface unitatea bisericii naționale. Deziluzia a inspirat pârintelul rector Dr. Șt. Munteanu articolul „Suflet împârșit”, apărut în mai mulți numeri, scris cu temeinicie, obiectivitate și fără înjurit. St. Sa pusese întrebarea: Din al cui ord'n nu s'a putut produce minunea, ca măcar preoștii generației viitoare să celebreze împreună? Tot Sf. Sa a dovedit că în organul „Vestitorul” al epărhhiei un'te din Oradea, pe la mijlocul lui Decembrie 1937, a apărut *circulara episcopatului unit, prin care se interzice lămurit orice slujire împreună cu clerul acatolic.*

În loc de a răspunde la acest fapt, care constituie miezul discuției, în loc de unul, trei preoști uniți au încercat să ia lupta cu pâr. Munteanu. Doi s'au dovedit dela primele rânduri, că sunt prea slabi pentru a putea măcar lămuri în scris ceea ce vor să gândească. A rămas pe teren preotul A. Olah-Romanu, precum se vede de curând romanizat și dânsul. Ne-am fi așteptat să auzim dela un reprezentant al generației noi de preoști uniți, cari mai fac și legionarism, un cuvânt referitor la menționata circulară. Cum înțelege clerul unit de mâine — care vrea să monopolizeze latinitatea și romanitatea neamului pentru biserica uniță — colaborarea cu frații *neuniți* (așa eram numiți până mai eri), în vederea unițății sufletești ce trebuie să stea ca temelie nesdruncinată la edificiul României mari. Nici o indicație n'am primit în privința posibilității de apropiere sufletească față de frații din cealaltă strană.

În schimb, în loc de a discuta problema românească, ce ne privește, apologetul Romei reeditează povestea răsufletă cu superioritatea catolicismului apusean. (ortodoxia cică nu face parte din creștinismul catolic).

Sfinții Părinți din primele veacuri au alergat todeauna la Roma pentru a li se recunoaște ortodoxia(?!). Irlanda catolică ar fi pildă de naționalism catolic, până-când Rusia ortodoxă s'a prăbușit, fiindcă era pravoslavnică. Pentru noi Români nu e nici o cinste să fim în aceeași familie cu becisnicii de slavi vecini, ci trebuie să ne mulăm casa lângă frații noștri din apus, cari prin catolicism au creat civilizația europeană. Așa glăsuește, cu arhicunoscute argumente, orice apologet al papistășimului.

Să privim chestiunea în față. Uniți noștri din Ardeal, după tipicul lui Dr. Elie Dăianu, au ajuns să se intituleze „ortodoxi uniți cu Roma”, numindu-ne pe noi „ortodoxi—neuniți”. În țara românească nu-și mai pot bate joc de cuvântul „ortodoxie” ca în vechea Ungarie (vezi scrierile lui A. Bunea), fiindcă ar jigni sufletul adevărașilor Români. Au intrat deci la un compromis. Au împrumutat și dânsii numirea de ortodoxi (*adevărata credință e doar todeauna la dânsii!*), pentru a capta pe naivi, dar i-au adăugat calitatea de „uniți cu Roma” pentru a atrage întreg oprobiul asupra ortodoxilor-*neuniți*. Noi, nefiind uniți cu Roma, avem o ortodoxie în vânt.

Așa e întocmit sufletul renegatului, ca să perversească pentru a se menține pe teren. Pe conștiința fraților noștri, — cari în adâncul lor își dau seama că echivocul în care se complac, mai curând sau mai târziu se va răzbuna — zace o piatră de moară. Ei știu, că niciodată neamul românesc ortodox, frământat de Dumnezeu în focul istoriei, pe pământul Daciei, așa cum a eșit *în voia Lui*, nu-și va schimba credința pentru nimic în lume. Înzadar am încerca să ne scoatem din vine sângele dac, pentru a fi numai Români și a juca după placul Romei (fie papistașă, fie italiană); înzadar am vrea să ștergem din istoria noastră umilințele și influențele îndurate dela vecini. Ar fi o aberație. Suntem Români, pentru că suntem așa cum suntem, din voia și cu știrea lui Dumnezeu. E o ofensă ce se aduce neamului de niște teologaștri uniți (de obicei cu strămoși neromâni) de a critica istoria, cu trecutul și conformația noastră sufletească. Dar mai

este și o hulă împotriva lui Dumnezeu, că n'a condus destinele neamului așa cum ar dori sămbriașii dela Propaganda Fide din Roma.

Noi nu ne rușinăm de vecinii noștri balcanici, între cari Dumnezeu ne-a așezat Lăsăm în sarcina conștiinței papistase acest dispreț suveran, care caracterizează creștinismul Romei.

Să nu ne trimită frații uniți nici la latinii apuseni pentru a cunoaște pe Hristos. Noi cunoaștem bine creștinismul apusean, precum și civilizația, care abia dacă mai poate fi numită creștină, a Apusului. Nu le jinduim. Din ortodoxia huliță, neamul nostru, în plină ascensiune va crea o cultură superioară celei apusene. Aceasta, fiindcă nu suferim nici de orgoliul Romei, nici de farizeismul iudaic. Hristosul nostru s'a născut și a trăit în leslele sărăciei și umilinței noastre. Este la noi acasă și n'are nevoie să mai fie adus de propagandiștii orgolioși din Apus.

Dar mai avem un cuvânt de spus. Cu ce drept biserica unită se numește „ortodoxă” și este mai Papă decât Papa? Dacă ține la catolicism, să se declare catolică totalitară. Să împrumute și ritul apusean, nu numai doctrina, fiindcă ritul este sinteza, derivatul doctrinei. Nu cred urmașii mitropolitului Vancea, că a sosit timpul ca și prin unificarea ritului să devină catolici sadea? Pentru ce se mai mențin în echivocul bastardului, de a trăi ca parazit din ritul, tradiția și calendarul ortodoxiei hulițe și în același timp de a cere, ca ucenic al doctrinei Romei, loc la masa Papei?

Socotiiți, fraților, că neamul nostru, care se deșteaptă, va răbda încă multă vreme șireflicul vostru, de a vă arăta acum mai Români ca noi, prin împrumutarea stilului nostru bizantin la bisericile voastre noi, și prin titlatura de „ortodoxi-uniți”? Uzurpați inconștient „ortodoxia” pe care o huliiți mereu. Sunteți copii bastarzi, născuți în timpul compromisiștilor, dar încă nelegitimați de sufletul neamului. Trecerea dela noi la voi o fac numai cei certați cu Biserica. Revin dela voi la noi ceice se deșteaptă la realitate și nu vor să mai tragă în jugul blestemului ce apasă pe ceice mențin sufletul neamului împărțit.

Da, sunteți „uniți cu Roma”, dar noi suntem din leagăn uniți numai cu Hristos.

Pr. Ioan Popa.

O carte ce ne lipsea...

de pr. P. Deheleanu.

Grăbim a o indica mai de aproape. Este scrisă de pr. Sofron Vlad, sub titlul „Prologul Evangheliei a patra”, studiu critic-exegețic. Cluj 1933. Pagini 206. Prețul Lei 80.

Știința teologică ortodoxă română este, peste tot, foarte săracă. Faptul își are însă explicația și justificarea. lui Există însă un îmbucurător început pe toate renurile vastului domeniu al Teologiei, început, căruia

nimeni nu l poate pretinde să-și dea culminații prea accelerate, premature și nesănătoase, ci care trebuie să rămână, deocamdată, aceea ce este. Iată, de pildă, terenul Exegezei. Exegeza, veritabilă și științifică, trebuie să fie bazată pe o critică multiplă: filologică, gramaticală, istorică și logică a textului biblic, text alcătuit — cu multă mîgală, cu multă erudiție, și, simultan, cu multă primejdie, — din atîția codici vechi, complecși și necomplecși, variați și atît de greu (aproape imposibil) de a-i avea în față. Ori, noi ce avem până acum, pe acest teren? Doar câteva comentarii — e adevărat, unele foarte bune — cari numai cît tind să popularizeze, sau să înlesnească priceperea sensului biblic, întemeindu-se nu pe o critică științifică și completă a textului biblic, ci pe câteva studii exegetice apusene, și presupun, recte fac să se presupună un anumit text grecesc *recept*, care de fapt, cel puțin la noi, nu există. Teologii noștri, lipsiți prin împrejurări varii de posibilitatea de a-și îndruma preocupările științifice pe teren exegetic, se văd nevoiți să renunțe, sau a se refugia pe alte terenuri. Și e păcat, dat fiind, că Exegeza, dela prima întâlnire cu ea, este, poate cea mai plăcută dintre toate disciplinele teologice și fără îndoială, este baza pe care se clădește întregul edificiu al Teologiei. De ea depinde, poate în cea mai largă măsură trăinicia, profunditatea și sublimitatea învățăturilor Mântuitorului, pentru mintea și înțelegerea omenească.

P. C. Sa *Păr, Sofron Vlad*, profesor în Cluj, a dat la lumină, în anul abia trecut, un studiu critic-exegețic asupra *Prologului* Evangheliei sfântului Ioan. Este mai mult decât un început, o continuare, nepripițată și sănătoasă. Problema *Prologului* se încadrează în centrul așa ziselor *probleme ioanice*, față de cari apusenii, mai ales protestanții, poartă un deosebit interes. La o Facultate de Teologie protestantă din Apus, subsemnatul a avut ocazia să asculte un curs întreg, de două semestre, asupra acestor atît de vaste și de interesante probleme zise *ioanice*, aproape toate în strînsă și organică legătură cu aceea a *Prologului*. Dar să revenim. Lucrarea prezentată aici se împarte în două părți, precedate de o foarte interesantă introducere. În partea I-a se arată, cu multă erudiție, scopul *Prologului* (primele 18 versete ale cap. I.) și explicarea lui, adică subiectul, împărțirea, textul (grecesc și românesc) și comentariul lui. În partea II-a se tratează despre izvorul ideilor din *Prolog*, arătându-se, după un scurt istoric al problemei, mediul în care a luat naștere *Evanghelia a patra*. Urmează apoi raportul *Prologului*: cu religia babiloneană, persană și egipteană, cu filosofia greacă, cu filosofia lui Filo, în sfârșit, cu Vechiul Testament, cu *Evangheliile sinoptice*, cu epistolele pauline și cu restul *Evangheliei a patra*. Încheie cu câteva concluzii scoase din cele tratate în prețioasa lucrare — și cu o foarte bogată bibliografie, pe care se razimă lucrarea.

De mult folos ne poate fi o explicare științifică și completă a oricărei pagini din sf. Scriptură. Cu atît mai vărtos ne este aceasta asupra *Prologului*, despre care s'a zis, cu multă dreptate, că *cuprinde mai multă Teologie decât oricare altă pagină a Noului Testament*. El este, totodată, sinteza întregii *Evanghelii* și cheia pentru explicarea ei, cum bine amintește autorul (pag. 7).

Iată o carte, care ne lipsea și care ne este atît de utilă, fiindcă oricare creștin, teolog sau nu, își găsește în ea o frumoasă zestre pentru suflet.

Sectologia în școala primară

De Pr. Al. Sinitean, Sălciua.

Astăzi, în secolul tuturor libertăților, mai mult ca oricând, viața religioasă a credincioșilor Bisericii noastre este subminată de o mulțime de secte. Foarte puține din satele noastre sunt la adăpostul acestor „ucigașii de suflete”. Mijloacele lor de propagandă sunt variate, de o ingeniozitate uimitoare. Incepând cu blândețea, pe care nu uită s'o etaleze niciodată, și terminând cu violența —, sectarul nu se sfiește să utilizeze în acțiunea sa nefastă, toată gama șmecherilor. Ii place să se afișeze, în fața lumii și mai ales în cea a neștiutorilor, ca bun cunoscător al Scripturilor.

Ce avem de spus, începem supunând cercetărilor noastre pe sectarul ipocrit, pus în postura lui de bun cunoscător al textelor biblice, cu arătarea consecințelor pentru Biserica noastră și indicarea sumară a unor remedii.

În scurta mea pastorație, nu orareori mi-a fost dat să-mi vie câte un creștin și să-mi spuie: că a avut discuție cu cutare sectar, întâlnit în comună ori aiurea. Am căutat înadins să aflu obiectul asupra căruia s'a purtat discuția și felul în care s'a comportat creștinul meu. M'am interesat în special replicile, pe cari a fost în stare să le dea, la provocările sectarului. Icoana, mai întodeauna, era aceasta: Deoparte, sectarul, excesiv de guraliv și provocator, începe prin a contesta temeinicia vreunui adevăr de credință al Bisericii, spre a-și atrage adversarul în discuție ca, pe urmă să aibă ocaziunea, tet el, să-și declame poporul de citate biblice memorizate cândva, menite să impresioneze pe cel cari-l ascultă; pe de altă parte, creștinul meu intimidat, par'că, de atâta vorbărie, abia la intervale, răspunde câte- ceva obiecțiunilor piezișe ale vrăjmașului agresiv.

Nu voiu consimți niciodată să cred, că izolatele treceri dela Biserica noastră la sectari, se fac din această pricină sau din convingere, așa după cum nu pot admite să-l văd pe creștinul meu într'o stare de inferioritate — nici măcar aparentă — față de cel care-l provoacă.

Să ne închipuim numai ce atmosferă se creiază după o atare discuție publică, unde sectarul, care ar trebui să-și pună cenușe pe cap și să facă, jonglează cu citate biblice, pe cari foarte pușini știu că sunt gr șit alese și interpretate, iar creștinul, care ar avea dreptul să mustre, să certe pe cel care a deviat dela calea dreaptă, se complace într'un mulism neînțeles.

Nu e bine să ignorăm unele realități. Trăim vremuri de grele încercări. S'au înhamat — par'că înadins — astăzi toate puterile întunerecului și au pornit în goană nebună, să slingă flacăra adepărului străjuită de Biserica lui Hristos. În cazul acesta, Biserica este datoare să și mobilizeze toate forțele, să-și pună în gardă credincioșii. Pentru vremuri nouă, ne trebuie un creștin nou. Să ni l formăm, dacă nu-l avem! Creștinul prin excelență este un luptător (I. Timotei 6.12; II. Timotei 4.7). Pentruca el să poată rezista cu succes tuturor atacurilor, trebuie pregătit, încă din vreme. **Problema pregătirii cadrelor luptătoare ale credincioșilor Bisericii noastre în contra iureșului sectar și a altor curente destructive, trebuie pusă cu tot curajul!** Sectarului provocator trebuie să-i opunem un creștin bine pregătit, care, fără „doar și

poate”, să-i fie în stare a-l pune la zidul infamiei: locul unde trebuie el să stea.

Această pregătire se poate începe încă de pe băncile școlii. Studiul sectologiei s'ar putea introduce în clasele VI și VII ale cursului supra primar, bine înțeles: în proporții convenabile și admisiibile. Utilitatea sectologiei a fost recunoscută atunci când, nu după mulți ani dela războiu, a fost introdusă printre obiectele de studii ale Academiiilor noastre Teologice. Pușini preoți vor fi, cari să regrete ori că, pe vremuri, au trebuit să presteze, la Sectologie munca grea a memorizării a sute de citate biblice, fiindcă cunoașterea lor s'a dovedit a fi de un real folos, în pastorația zilnică. În programa învățământului religios la școala primară, Sectologia ar putea ține cu succes locul altor obiecte de predare, de o mai mică utilitate practică. Căci — să ne întrebăm — ce poate fi mai de folos pentru viitorul operator și luptător întru credința dreaptă: să știe să dea definiți „cunoștinței morale”, ori să cunoască locurile biblice, unde se vorbește despre Sf. Cruce (I Cor. 1.18; Galat. 5.11) preoție (Fapt. Apost. 8.17 14.28) Sf. Tradițiune (Ioan 21.25; Timotei 2.2) etc.? Peste toate aceste locuri sectarul, în orbirea lui trece cu atâta ușurință. Nicăeri, ca în școală, nu se pot împărtăși cu mai mult temei cunoștințe vrednice de a fortifica conștiința religioasă. în fața căreia să cadă orice nelămurire vrăjmașe. Pentru fiecare adevăr de credință al Bisericii care pentru sectar este „o piatră de zmințteală” e de ajuns să se știe câteva locuri biblice, cari să demonstreze, până la evidență, dreptate cauzei noastre. Firește lloată aceasta acțiune, nu va înceta odală cu terminarea școlii, ci va trebui continuată în cadrelor religioase, de pe amvon, conferințe etc.

Obiecțiunea cea mai serioasă, care s'ar ridica împotriva introducerii Sectologiei în școală este, că, prin combaterea învățăturilor sectare, s'ar face cunoscute în mod indirect aberașiunile acestora. Este adevărat, dar nu mai pușin adevărat este, că foarte pușini dintre creștinii noștri fie și copiii, nu sunt străini de ceiace învață sectarii. Cine nu știe, de pildă, că așa ziișii „pocășiți” nu cred în Sf. Taine, Cruce, Icoane, Canoane etc.... Ori ce ar fi mai necesar, în asemenea împrejurări, decât să se ducă cu înverșunare o acțiune de combatere sistematică a acestor rădăciri, care să înceapă încă de pe băncile școlii!

Am conveni, pe de altă parte, ca sectologia să să fie întroesută în școală, în mod facultativ și numa acolo unde a pătruns deja virusul distrugător al sectarismului, sau acolo unde parohiile se resimt de pe urma propagandei sectare.

Se înțelege că, până să se facă aceasta, va trebui să avem și cărțile de sectologie, întocmite anume pentru uzul școlii.

Dealtfel spațiul nu ne îngăduie să supunem debaterilor această problemă, sub toate aspectele ei. Nădăjdum, că despre ea se va vorbi și mai târziu, fiindcă o problemă de importanța acesteia, nu poate fi pusă sub „obrocul tăcerii”. Probabil, vom auzi cuvântul autorizat al celor mai competenți în această materie. Dacă am scris, n'am făcut decât să ridicăm o problemă văzută din tranșeele pastorației!

Pentru conducătorii și cititorii revistei „Biserica și Școala“

D: Un preot cititor.

Acum, după ce „Biserica și Școala“ a împlinit un an sub noua înfățișare și conducere, ne putem da mai bine seama de cece însemnează acest organ în viața Eparhiei.

În cuvinte puține, iată, cam ce trebuie să fie îndemnat a cugeta în sine fiecare cititor sincer al Revistei. Revista „Biserica și Școala“ e o publicație bună. Ține pas cu vremea. Mai ales prin articolele din pagina întâia, se înșiră alături de revistele cele mai serioase din Țară. Prin rubrica nou înființată în corpul ei: „Despre ce să predicăm“, a devenit un adevărat prieten și sfătuitor bun al preotului. Costul ei apoi, n'a fost pentru nimeni o povară materială.

Conducătorii revistei să primească, în felul acesta, omagiul și recunoștința cititorilor.

Căci, frațe întru Domnul, suntem datori a fi mulțumitori pentru această muncă. O revistă se scrie cu greu. Eu cred că, în măsura în care pleci și în măsura nerăbdării cu care o aștepți să sosească, în aceeași măsură crește greutatea de a o scrie. Câte clipe de desfătare și folos sufletelesc pentru cititor, atâtea ore de veghere pentru scriitor.

Știu, că suntem unii cari, poate, am avut cândva amărăciuni din cauza ei. Pentru obligativitatea abonamentului, pentru conținutul ei, etc. Căci, de, sunt și de aceea între noi, cari se laudă că nu citesc niciodată „Biserica și Școala“. Au — zic ei — ziarele mari și fițuicile politice ori chiar umoristice.

Frațele meu, aceasta nu e laudă. Un preot, trebuie să fie, în rândul întâiu, *preot-teolog*. Face impresie neserioasă, să fie în curent cu ultima adiere politică, de pildă, și să nu cunoști ultima carte ori sugestie bisericească. Cincizeci de procente dintre câți suntem preoți, facem fețe de oameni cari ne-am greșit cariera; căroră ni se pare că am fi fost buni orice, numai preoți nu. Aceasta o dovedim și atunci, când nu citim cece suntem îndatorați prin misiunea noastră.

Cum ar și putea fi, oare, altfel revista noastră, care, cum și s'a spus tot în aceste coloane, e „carta de vizită“ a Eparhiei! Doar n-o publica, în paginile ei, foiletoane romanțioase și reportajii mondene! Nu ar fi frumos să fie ca un cotidian oarecare. Dacă revista Eparhiei e serioasă, apoi e semn că și Preoțimea e la fel.

Și spre a liniști și pe cei cari ar pune vina pe colaborările modeste, cel care scrie rândurile acestea, fiind informat bine — și cerându și lertare pentru această divulgare — îndrăznește a spune, că rev. „Biserica și Școala“ are, printre colaboratorii ei începători și modești, și lucrători cu scrisul cari — deși se mențin într'un discret anonim — fac multă cinste Eparhiei. De aceea, cari își fac lectura zilnică — pe lângă revistele religioase din Țară și străinătate — din cărțile celor mai serioase edituri streine: „Jesers“; Gacolda; Herder, etc. (Aceasta, fiindcă ne fascinează titlurile și tot ce e străin).

Deci, frațe preot, înțelegere și sprijin și în această latură, ca pentru multe altele din cariera noastră sublimă și grea.

Pregătiri și dereticări pentru Înviere

de Pr. Gh. Perva

Pilda fariseului și a vameșului, vizează unul din păcalele cele mai îndatinat la oameni și urâte de Dumnezeu: mândria. Din această parabolă au tras sf. Iacob și Petru învățătura: „Dumnezeu, celor mândri le stă împotrivă, iar celor smeriți le dă dar“ (Iacob 4,6 și Petru I. 5,5).

E o parabolă cunoscută de toți creștinii; poate și pentru faptul, că se adresează într'o oarecare măsură, oricărui om din lumea aceasta. În prima parte a parabolei, Dumnezeu se împotrivesc fariseului; iar în a doua parte, dă dar vameșului.

În același capitol, Luca Evanghelistul confirmă imediat parabola, cu istoria. Parabola arătase, că Dumnezeu lubeste pe cel smeriți, pe cel cari se consideră mici; istoria care urmează parabolei arată: cum Fiul lui Dumnezeu pune în practică această învățătură. E scena, unde, înconjurat de copii, Mântuitorul spune: împărăția cerurilor, e a acelora cari se aseamănă cu aceștia. (Luca 18,16).

Omul, nu ține seama de acest avertisment; dimpotrivă, când vrea să-și arate prestația și cece crede el că reprezintă, zice: Ce? doar 'nusunt copil!

Așa e omul; nu vrea să se creadă cece e în realitate. Ca în prologul parabolei: „Aveau despre sine încredințarea, că sunt drepti“.

Din această pricină s'a născut parabola, care, Dumnezeu știe numai câți farisei a îndreptat și tot El știe, până când va trebui să se citească în stintele bisericii.

Există o carte, cu titlul: „Catolici, suntem noi creștin?“. (La Bloud și Gay, Paris) Nu i așa, că, par'că fiecare ne-am putea pune această întrebare paradoxală Sunt creștin, eu, care m am împărtășit mai mult decât de jumătate din cele șapte taine ale Ortodoxismului?

Creștin ortodox ar însemna ultima cucerire morală, cel mai avansat punct în doctrina Domnului Hristos, cea mai curată îlăcuire a vocii lui Dumnezeu. Nu cumva, am prea înaintat în mijlocul „templului“, ca acest fariseu din parabolă, deși nu sunt decât exterior și fațadă?

Farisei, neștiuți și nevădiți de nimenea!

Farisei, din anul 1938 dela Hristos!

Farisei, contemporani ai televizorului, uitați-vă cu îndrăzneală în inimile voastre și vă recunoașteți înfinăciunea; căci, cine știe, mâine, ce aparat văzător și cititor în conștiință se va mai descoperi și atunci umilința va fi și mai mare!

Paștele acestui an să nu ne găsească farisei.

Să ne curățim; să ne spălăm! Însă nu numai pe „mâini“, ci și pe suflete.

Domnul Hristos, n'a zis: fericiți cei spălați și curați pe mâini, ci: „Fericiți cei curați cu inima“.

Mărgăritare

Din scrierile filosofului Hermia

culese de preotul *Ioan Nicorescu* (Jabăr).

După cum Tatian Asirul s'a exprimat în general despre păgânism, totașfel în special Hermia osândește filosofia elin?

Cine a fost și când a trăit el, nu se știe, nefăcând scriitorii vechi despre dânsul nici o pomenire. Dupăcum presupune însă Tatian, filosoful acesta a trăit pe la sfârșitul secolului al doilea, ori la începutul secolului al treilea. Scrierea sa, de numai 10 capitole, poartă numele de: *Batjocortrea filosofilor păgâni* (*Diasirmos ton exo filosofon — Irrisio gentiliium philosophorum*) și tractează după cum e titlul.

Scrierea mănecă din cuvântul apostolului: „Că înțelepciunea lumii acestela este nebunie înaintea lui Dumnezeu”, (I. Cor. 3. 19). El dovedește acest adevăr, de care se isbesc principiile celor mai renumiți filosofi cu privire la ființa sufletului și principiile fundamentale despre fapte, concludând deste tot, că dânsii (filosofii) nu știu nimic pozitiv. De Teologie nu se ocupă scrierea. Ea e scrisă în o limbă cursivă, cu fină ironie, puțină batjocură și cu un vesel humor.

Invățătura despre metempsihoză o batjocorește astfel: Natura aceluia (a sufletului) o esplică unii ca ceva imortal, alții ca mortal, iar alții admit pentru un timp (încă), că ar via; unii cred, că sufletul trece în animale; alții, că se descompune în atome; iar alții, că se împreună de treiori cu corpul; după alții, că face o călătorie de treimii ani...; acuș sunt (adecă) nemuritor și mă bucur pentru aceasta; acuș devin eu, iar răs, muritor și plâng pentru aceasta; imediat mă descompun în atome și voiu deveni apă, aer, foc. Apoi într'o clipă nu mai sunt aer, nu mai sunt foc; mă prefac în animale, în pești. Am așadar, pentru variație pe delfinul de frați; și dacă mă privesc, mă înfricoșez de corpul meu și nu știu cum să-l numesc: om, sau câine, ori lup, ori taur, ori pasăre, ori șarpe, ori bălaur sau chimera. În toate ființele mă lasă filosofii să mă schimb: în țărăni și animale de apă, în paseri și chipuri schimbătoare, sălbătice, blânde, mute și cu glas dăruite, fără, și cu rațiune; eu înnot, sbor, fluturez, mă târâi, alerg, stau. (În fine) vine Empedokles și mă preface într'un arborel. (Irrisio, c. 2).

Din scrierile istoricului bisericesc Hegesip

Foarte aproape de timpul apostolilor*), contimpuran cu filosoful Iustin se ivește Hegesip, un iudov convertit din Palestina, care se bucura de o vază mare, pela mijlocul secolului al doilea. Pe timpul papei Anicet, el a trecut prin Corint la Roma, unde a rămas, până sub papa Eleutherie și moare la 180. (Cronicon paschale).

Hegesip a fost, precum scrie Euseb'v, cel mai renumit luptător contra ereticilor și a compus foarte multe scrieri, între cari „Memoriile istorice bisericești” (*Hypomnymata ton ekklesiastikon praxeon — Historia ecclesiasticorum actuum*), scrisă în cinci cărți, cu începere dela moartea Domnului, până la timpul său. Scrierea sa, care s'a pierdut până la unele fragmente, a conținut de bună seamă o mulțime de tradițiuni apostolice, pe cari autorul și le-a cules în lungile că-

rea a fost de pref. Eusebiu a folosit scrierea și pe celelalte ale autorului și s'a exprimat zicând: „Hegelătorii dela mulți episcopi, pe cari i-a cercetat. Scriesip a redat învățăturile apostolilor, nefalsificat, și într'un stil nemăiestrit”, adică simplu.

Despre cele opt fragmente, folosite de părintele Eusebiu în istoria sa bisericească, cele mai însemnate sunt: Cel despre moartea apostolu'ui Iacob; acela despre Simeon, următorul său episcop în Ierusalim; al treilea, care enarează, cum împăratul Domițian a citat la sine pe rudele Domnului; al patrulea, despre starea Bisericii din Corint; și altul, despre cei dintâieretici din Palestina. Despre Hegesip se exprimă Photiu astfel: „Hegesippus vero vir antiquus et apostolicus”. (Ed. Bekker Barol. 1824. p. 278).

Despre ce să predicăm?

20 Februarie. Duminică XXXIV. după Rusalii, a fiului răstăcit. Această Evanghelie dela Luca 15₁₁₋₃₂, este poate cea mai frumoasă. Atâta bogăție este în această pildă, încât celce voește să vorbească despre ea, nici nu știe la ce să se oprească mai întâi

Putem scoate la iveală felul cum cade omul în păcat și se depărtează dela Dumnezeu. Vom putea arăta trezirea, revenirea omului din starea aceasta, întoarcerea lui la Dumnezeu. Vom putea vorbi chiar despre bucuria Tatălui ceresc și a slugilor lui, ori despre starea de fericire a celui întors. Despre fiecare moment în parte, sau despre toate la un loc.

Oricum s'a încercat tâlcuirea acestei pilde, până acum și ori în câte feluri a fost tâlcuită, singura și adevărata ei tâlcuire este aceasta: Rătăcirea fiului celui mic, este chipul rătăcirii și nefericirii omului păcătos ce se abate dela Dumnezeu și voia lui cea sfântă, iar întoarcerea și reprimirea acestui fiu este chipul pocăinții celei sincere și adevărate a păcătosului, precum și întoarcerea ce o află fiecare păcătos la tronul Dumnezeirii, dacă se întoarce cu inimă înfrântă și smerită.

Not oamenii suntem zidiți de Dumnezeu după chipul și asemănarea lui. (Gen. 1₂₆) Dumnezeu fiind sfânt și curat, în El nu are loc păcatul și răutatea. Omul, prin urmare, rămâne asemenea după chip și asemănare cu ziditorul său, numai până ce-și păstrează chipul curat și neîntinat de păcat. Îndată ce a păcătuit întinându-și sufletul, frumusețea chipului și asemănării cu ziditorul se înluneacă, se schimonosește.

Pentru a cunoaște răutățile și stricăciunile pe cari le aduce păcatul asupra noastră, n'avem decât să petrecem cu ochii minții pe fiul cel mic din Evanghelie și văzând nefericirea lui, să o vedem pe a noastră, celce asemenea lui, am risipit darurile primite în botez, rătăcind prin țara tuturor fărădelegilor, stropind cu noroiul tuturor desertațiilor haina cea curată în care ne-am îmbrăcat în Hrislos.

Ajungând la această cunoaștere, să mergem apoi împreună cu fiul răstăcit și pe calea întoarcerii din țara păcatului, urmărindu-l cu luare aminte în toate momentele acestel întoarceri și vom vedea că Dumnezeu îndurător privește cu bucurie pe păcătoșii ce se întorc cu pocăință sinceră și curată. (Luca 7₄₄ și 23₄₃).

O condiție mai ales se cere pentru a fi sigur că ajungem înaintea Tatălui ceresc. Să nu șovăim, să

*) Hegesippus vicinus apostolicorum temporum. (Hieron. de vir. ill. c. 22).

nu amânăm întoarcerea, ca nu cumva să ne ajungă sfârșitul în țara fărădelegilor, căci după moarte nu mai este întoarcere.

De am greșit ca David, ca el să ne plângem fărădelegile (Ps. 50). Dacă ne-am îndepărtat de Tatăl și de casa Lui ca și fiul rățacit, cu grabă, ca și el, să ne întoarcem și noi. (I Ioan 1,). Altfel să se știe, că fericirea nu înfloarește în căile celor păcătoși. (V. Moisi 28₄₇₋₄₈).

Cronică

Catedrala dela Oradea, bine înțeles cea plz-nuită de a se ridica, iese din nou la iveală, prin mai mult de cât mărinoasa jertfă; semnată de a și patrusprezece inși, cari au semnat contribuiri de 369.000 Lei. E vorba de preoțimea și profesorimea locală din Oradea, al căror șir de jertfitori mari îl deschide P. C. Protopop Vasile Popovici cu 100 000 Lei, urmându-i P. C. pr. Tr. Popovici dela Velența cu 30.000 Lei, P. C. rector al Academiei teologice Dr. Șt. Munteanu cu 25.000 Lei, alți doi cu câte 15.000, unul au 12.000 Lei, șapte inși cu câte zece mii Lei ș. a.

Primește, Doamne, jertfa lor și fă, ca pilda lor să prindă larg în tot cuprinsul țării românești!

„**Romani Pontifices**“ e siglul — cuvintele începătoare — din bula papală dela 6 Mai a. tr., edată de Roma din prilejul înființării colegiului „Pio Romeno“, pentru creșterea de misionari dintre unieții noștri. Foata oficială dela Lugoj o publică (No. 21—22 a. tr.) Bula începe prin a spune, că pații Romel „în dcoșebî au iubit nobilul neam al Românilor“ (Deacea așifase pe regii ungari, să se scoale cu putere armată împotriva lor, în țară și afară de țară). Se face mențiune și de vitejia lui Ștefan cel Mare în slujba creștinătății, pe care papa l-a proclamat atlet creștin al credinței și a dat „indulgență deplină“ (ce-o fi făcut Ștefan cu ea?) „de an sfânt, precum și iertare de păcate“, (în care anul 1476 în care, preotul ungar catolic ardelean Ladislau Tabiási trăgea în țeapă pe Valahii eretici). Și, după multe altele, adaogă că, „orânduindu-se toată lucrurile, și socotelile în chip fericit (credem, fără jurământ!) priț concordatul încheiat...“, bula adaogă, că „pentru a învedera și mai luminos“ simțământul papei „pentru iubitul Neam al Românilor“, a înființat colegiul din chestiune. Deci, în general, pentru „Neamul Românilor“ nu pentru unieții disidenți sufletesți ai acestui Neam.

Ne-am lămurit. Și încreștăm la răboj.

Dar, totodată, mulțumim de **această** atenție!

Conferința Bisericii rusești, din strănătate, care ar fi trebuit să se țină la Carloveș (Jugoslavia) în 5 Decembrie, s'a amânat. Cauza amânării este întârzierea Arhiepiscopului Nestor, delegatul din Extremul Orient. I. P. Sf. Sa vine în locul Episcopului Ioan al Shanghai-ului, care în împrejurările de astăzi nu vrea să-și părăsească turma.

(„Slovo“)

pr. A. C.

Bisericile din Rusia Sovietică au fost împovărate cu noi imposit. După ultima dispoziție, începând cu 1 Ianuarie 1938, impozitul pe bisericile și casele de rugăciuni din Soviete se mărește cu 120%. Fără îndoială, în urma acestei măsuri, multe parohii și multe asociații religioase nu vor mai fi în stare să

achite această dare. Ceeace înseamnă, că multe biserici, vor fi închise. După tariful nou, cea mai mică biserică din Moscova este impozitată cu suma de 25 000 ruble.

(„Slovo“)

pr. A. C.

În Rusia Sovietică persecuțiile contra clerului nu mai conțenesc. Astfel, nu de mult, au fost osândiți la moarte 22 clerici, între cari se aflau un arhiepiscop, doi episcopi și un arhimandrit. I. P. Sf. Sa Părintele Patriarh Miron aflând depre aceasta, a sollicitat M. S. Regelui Carol al II-lea aprobarea spre a interveni pe lângă **tovarășul STALIN**, printr'un apel, în care să ceară grațierea acestor slujitori ai bisericii. Nu știm, dacă sufletul dictatorului **Celor fără Dumnezeu** mai poate fi înmulat prin ceva, sau rămâne același, sălbatic și refractar. — Știrea o reproducem din „Telegraful Român“.

(p. d.)

Bisericile ortodoxe din Statele Baltice (Finlanda, Estonia și Letonia) au ajuns la o involuție și o practică din cele mai frumoase și mai folositoare. Ele în, adică, congrese în comun, pentru a se sfătui împreună, profitând una și fiecare din experiențele și luminile celorlalte. Ele schimbă între ele și rapoarte oficiale, informative. Ele au luat hotărârile în comun — ceace nu totdeauna se face și la noi, nici măcar pe mitropoliile din patriarhia noastră, (unde sistemul mitropolitan a degenerat în o parte a Bisericii noastre). E foarte la locul ei, de ex. hotărârea luată din consfătuirea Bisericilor din Statele Baltice, de a se admite, la botezuri, numai nume din calendarul ortodox. La noi, chiar de n'am avea o dispoziție concretă, bisericească, în acest senz, s'ar putea proceda înlocmat, la botezurile ortodoxe.

(după B. O. R.: 594)

Pregătirea Premilitară (P. P.) în zi de duminică, este făcută obiect de critică în publicația periodică „Acțiunea Teleormanului“ a părintelui Alex. Denescu din com. Cermenia — Teleorman. Articolantul D. Gh. Crăciunescu-Licuriciu înfățișează temeiuri tari, — nu numai cuvinte tari, — pentru a dovedi nepotrivirea Duminicii ca zi de pregătire premilitară, militând pentru mutarea instrucției pe Sâmbăta, pentru ca Duminica lineretul să-și poată vedea de grija de suflet, familiarizându-se cu acest gând, care să-i devină o a doua natură „A face P. P. Duminica, înseamnă pentru noi creștinii ortodocși o abatere dela calea dreaptă a Bisericii, iar pentru infama, perfida și diabolica sectă masonă, adventistă, un hatâr...“ Alături de redacția „Acțiunii Teleormanului“, care se solidarizează, ridicăm și noi cuvântul, că ar fi bine, ca ziua Duminicii să fie lăsată, cu desăvârșire — Domnului!

Bibliografii

Iorgu D. Ivan, Demisia din Preoție. Studiu de Drept Canonic. București, 1937. Autorul expune doctrina Bisericii asupra demisiei din cler, precum și diferite cazuri de demisii de chiriarhi. Arată apoi motivele pentru cari Biserica, uneori, a admis unele demisii chiriarhale. Totuși, potrivit înțelesului canoanelor, Biserica nu poate admite demisia clericilor. Clericii n'au dreptul să părăsească arbitrar preoția, pentru a trece în rândul laicilor. Numai prin depunere poate fi cineva scos din preoție și pe bază de sentință judecătorească, drept pedeapsă pentru diferite acte com-

promițătoare și nevrednice de starea preoțească. Prin excepțiile făcute în trecut, Biserica a avut în vedere interese superioare ale Bisericii întregi.

(p. d.)

Sf. Ioan Gură de Aur. Predicile despre statui, partea I. Traducere din original de Sf. Bezdechi, prof. univ. Râmnicul Vâlcei, 1937. (Biblioteca Părinților bisericesti No. 6). Pagini XLIV+232. Prețul Lei 90. Iată o carte, care cuprinde zece, din cele douăzeci și una de predici despre statui, rostite de cel mai mare predicator al Creștinătății, în împrejurările următoare:

În urma unor impozite insuportabile, poporul din Auholia se răscoală și maltratează pe agenții fiscalului. Era prin anul 387 d. H. Furia poporului trece peste limită, dărâmand chiar și statuile împăratului și împărătesei. Potolindu-se, în sfârșit, mulțimea și-a dat seama de gravitatea faptei și mulți, de frică, au plecat în lume. Atunci intervine sf. Ioan Hrisostom, mângâind pe cei rămași acasă. Episcopul de atunci, Flavian, intervine personal la împăratul, pentru a cere iertare. În acest timp Sf. Ioan Hrisostom rostește aceste predici despre statui.

Traducerea e ușoară și plăcută. E de mult folos.

(p. d.)

Pr. Ioan N. Ionescu — Amza, Rostul Parastaseilor. Ediția III. București, 1937. Pagini 79. Prețul Lei 20. Se tratează despre Parastas, arătându-se ce este Parastasiul și cari sunt temeiurile lui în T. V. în T. N. în sf. Tradițiune și în rațiunea noastră. Autorul arată apoi cari sunt foloasele rugăciunilor noastre pentru cei morți și descrie — în legătură cu *judicata particulară* — cele 24 vămi ale văzduhului. Urmează un *adaos*, în care se arată când trebuie să se facă Parastasele și ce se aduce la ele.

Cartea poate fi de mult folos preoșilor și credincioșilor noștri.

(p. d.)

Arlhereul Irineu Mihălcescu și Emil'an Vasilescu, Apărarea Credinței. Lecturi apologetice. București, 1937. Pagini 203. Prețul Lei 55. Autorii, ale căror nume au devenit, de mult, o puternică garanță în știința teologică, au și de astă dată marele merit, de a fi adunați și de a fi sistematizați, în cartea aceasta, într-o înșirare logică, așa cum se cere să fie un sistem de Teologie Fundamentală, diferite articole ale celor mai de seamă oameni din România, în legătură cu credința creștină ortodoxă și cu apărarea ei. Materialul e așa de bine armonizat și coordonat, încât are o unitate, ca și când ar fi scris în întregime de un singur autor, deși fiecare articol în parte își are autorul său propriu și diferit. Am putea spune, ca Autorii cărții lor apologetice și le-au grupat într'un sistem strict științific de Teologie Fundamentală. Cartea începe cu: Definiția și necesitatea Religiei și continuă în câteva capitole, cu raportul dintre Religie și: Filosofie, Știință, Morală și Artă. Trece apoi la elementele constitutive ale Religiei: Dumnezeu, lumea, sufletul omenesc și credința. În sfârșit, se ocupă cu creștinismul și anume, întâi tratează despre persoana Mântuitorului Iisus Hristos și apoi, despre izvoarele învățaturii creștine: sf. Scriptură și sf. Tradiție. Aici adaugă și un capitol despre foloasele creștinismului. Încheie cu articole despre Biserica Ortodoxă în general și despre cea ortodoxă română, în special.

N'am amintit, decât problemele aranjate în legătura lor internă causală, pe capitole. Fiecare capitol însă are, ca subdiviziuni, câteva articole, sistematizate în aceeași legătură causală. Deși originalitatea Autorilor constă numai în aranjamentul materialului, cartea în genul ei e foarte *originală*. Fiecare articol în parte poartă semnătura unui om cu mare reputație și autoritate și aproape toți semnatarii, cu mici excepții, sunt din rândul mirenilor. — Autorii își certifică încăodată o vastă cultură. Numele lor pe coperta cărții este o garanță și o recomandare suficientă.

Alex. Burticală: Premilitar ales, piesă țărănească de moravuri, într'un act. Arad. Tipografia Diecezană. Lei 20. Pe de. învățător, ofițer în rezervă și comandant al subcentrului premilitar din Galșa îl cunoaștem ca și pe un instructor premilitar activ, care se folosește de toate mijloacele pentru educația morală-cetățenească a tinerilor premilitari de sub comanda dnei Sale. Piesa „Premilitar ales” este un rezultat al unei munci întinse depuse în organizația T. P. P. Eroul principal al piesei este Firu, fiul vorbăreței lele Catinca și înțeleptului bătrân Iorgu Pandeale. E un premilitar „ales”: măsurat la vorbă și vrednic de fapte eroice. Idiila dela sfârșitul piesei în care se destăinuiește dragostea eroului față de blânda Ileană, a cărei frate l-a salvat Firu dela moarte, este atât de onest redată, încât poate servi de model altor autori cari se indeletnicesc cu scrisul acesta didactic. O recomandăm tuturor preoșilor cari activează în instrucția Premilitarilor ca și catiheji. (ct).

(p. d.)

Cronica Revistelor

Candela, revistă teologică și bisericească, publicată de profesorii dela Facultatea de Teologie din Cernăuți, pe anul 1936, cuprinzând toate cele 12 numere într'un singur volum, conține un vast și bogat material, cât se poate de variat, tratat în mod strict științific și cu multă competență. Desprindem din cuprins: Dr. V. Gheorghiu, Problema calendarului; Dr. S. Reli, Originea și vechimea Creștinismului la Români; Dr. V. Șesan, Dreptul de devoluțiune al Patriarhului și al Mitropolitului; Dr. S. Reli, Alaiul militar la repatrierea moaștelor sf. Ioan cel nou, din Galizia la Suceava în a. 1783; Dr. V. Șesan, Convocarea Sinodului ecumenic; Dr. I. Zugrav, Sfânta Cruce; Dr. V. Loichijă, Despre izvoarele revelațiunii divine, sau ale religiunii creștine; Dr. V. Șesan, Revizuirea Canoanelor și altor norme bisericești, precum și codificarea lor; Dr. N. Cotos, Apologia I. a lui Iustin Martirul și Filosoful (traducere); apoi zece cuvântări și predici, de Dr. I. Puiu, Dr. V. Gheorghiu, I. Pașcan și C. Mercheș; în sfârșit, cronică, recenzii, anexe etc.

Se recomandă singură. Prețul e de 200 Lei și se poate comanda dela Secretariatul Facultății de Teologie din Cernăuți.

(p. d.)

Viața ilustrată pe Ianuarie c. conține material bogat și variat. Semnează articole: Gr. T. Marcu, L. Bologa, N. Grosu, D. Călugăr, A. Buzdug, Il. V. Felea etc. toți mănuitoari excelenți ai condeiului. Conține de asemenea, cronici foarte potrivite, literare, interne și externe. Este o revistă de familie, unică în acest gen. Revista e însoțită și de numeroase clișee și corespunde pe deplin necesităților sufletești ale familiei. Nu trebuie să lăpsească din nici o familie creștină ortodoxă

mai luminată. Apare lunar la Cluj, sub conducerea P. S. Sale Părintelui Nicolae Colan. Abonamentul pe un an este de Lei 200.

(p. d.)

Informațiuni

Guvernul D-lui O. Goga a demisionat, după cum aflăm în clipa când să așezăm foaia în mașina de tipar. Dăm și noi, această știre, cu adaosul, că pentru locul de Prim-ministru a fost indicat, din partea Majestății Sale Regelui, I. P. Sf. Sa Părintele Patriarh.

Intrebări și mici răspunsuri

4. Cum se va proceda la botez — prin „stro-pire” sau prin „cufundare” în apă — atunci când părinții nu sunt de acord în această privință?

(Pr. P. T.)

Răspuns: Preotul va lămuri pe părinții îndoe-nici, că siropirea și cufundarea au aceeași însemnătate și botezul e valid sub o formă ca și sub cealaltă. E de preferat să se respecte obiceiul locului. Părinții copiilor să ru forțeze lucrul ce nu aparține a-l hotărî ei, fiind el de atribuția autorității bisericesti, care admite amândouă chipurile botezului.

5. Câtă apă se cuvine a turna în sf. potir, la proscomidie, și câtă înainte de cuminecarea preotului?

(X.)

Răspuns: „Povăuirile” din liturghier dau răspunsul cuvenit: apa turnată în cele două rânduri să nu schimbe „fîrea vinului”, căci la dincontră, preotul „rău va greși” sau „de moarte va greși”. Așa este a se înțelege prescripția dela proscomidie și dinainte de împărtășire, de a turna, „după rânduială”. La „rânduială” mai aparține un amănunt neprecizat în liturghierul de Sibiu, ci numai în cel de București (de ex. din 1921, pag. 117), ca adică apa, de turnat după prefacere, să fie atât de ferbinte, „încât să se încălzească Sfintele. Deci, pentru a simți și caldul fizic la sfânta împărtășire, în timp de iarnă, preotul va turna la proscomidie apă mai puțină în sf. potir, pentru că, mai târziu, să poată turna mai mult, ca să încălzească Sfintele, dar fără de a schimba „fîrea vinului”. Liturghierele mai adaogă și aceea, că cine nu va turna (la vremea sa) apă caldă în sf. potir, sau va turna apă rece, „de moarte va greși, ca un călcător al așezămintelor bisericesti”. Deci, să luăm aminte!

Poșta Administrației

Ceice au orice fel de publicații de făcut în organul eparhial — în afară de articole și informații pentru foaie, — să le trimită exclusiv pe adresa „Administrației” și cu indicarea pe plic a numelui părintelui Gh. Popa, Arad, Str. Eminescu 18. Altmintrea publicările pot suferi întâzieri.

Tot așa să se ceară rectificările de adrese și tot ce se ține de abonamente și

alte de acest fel, — nici decât însă dela Redacția foii, care are alte treburi de făcut.

Nr. 919 | 1938

Comunicat

Comunicăm spre știre și recerută conformare, ordinul circular dat de Ministerul de Interne, Direcțiunea Administrației locale.

Ministerul de Interne, Direcțiunea Administrației locale Nr. 1824 din 16 I. 1937 Mitropolia Română din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș cu adresa Nr. 202 | 1937 ne aduce la cunoștință că unele comune din acel județ nu achită parohiilor respective chiria cuvenită pentru folosirea de cătră școalele primare a clădirilor fostelor școale confesionale. Aducându-Vă la cunoștință cele de mai sus. Vă rugăm să binevoiți a satisface cererea numitei Mitropolii, dând dispozițiuni comunelor, în care școlile primare funcționează în localurile fostelor școale confesionale, să achite chiria cuvenită parohiilor respective, încheind în acest scop contracte de închiriere. Ministru (ss) Dinu Simian. Director (ss) Indescifrabil.”

Arad, la 7 Februarie 1938 † Andrei Episcop

Nr. 749—1938.

Comunicat

În conformitate cu adresa On. Minister al Cultelor și Artelor No. 2773—938 invităm pe Cucernicii Preoți să nu mai dea curs, de aici înainte, nici unei cereri de trecere la religia creștină-ortodoxă a vreunui evreu, dacă nu este însoțită și de actul doveditor, că solicitatorul este cetățean român, cetățenia fiind dobândită cu îndeplinirea formelor legale.

Pentru fiecare caz de trecere la ortodoxie, oficiul parohial ne va cere în prealabil aprobarea arhierescă.

Arad, la 3 Februarie 1938.

† Andrei Episcop.

Concurs

Conform rezoluțiunii Ven. Consiliu eparhial ort. rom. din Arad Nr. 7681/1937, se publică concurs pentru alegerea de preot la parohia de cl. III. Bulza.

Venite:

- Una sesiune parohială și intravilanul de 1/2 jug.
- Sto ele legale.
- Intregirea dotației dela stat, pe care parohia nu o garantează.
- Locuință în edificiul Școlii confesionale.

Indatoriri:

- Preotul va catehiza la școala primară, fără altă remunerație și va plăti impozitele după beneficiul său.
- Recurenții, cu încuviințarea protopopului, se vor prezenta în sf. biserică, pentru a face cunoștința credincioșilor.

Cererile de concurs însoțite cu documentele necesare și adresate Consiliului parohial din Bulza, se vor nafta în timpul concursului Ven. Consiliu eparhial din Arad.

Consiliul parohial.

În înțelegere cu: Traian Cibian protopop.